

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

09 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

a examinat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2020, în cauza penală în privința lui,

Demian Vasile xxxxx, născut la
xxxxxxx, originar și domiciliat în
xxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 12.08.2019 – 10.10.2019;

Instanța de apel: 20.10.2020 – 18.06.2020;

Instanța de recurs: 11.03.2021 – 09.06.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Anenii Noi (sediul Central) din 10 octombrie 2019, Demian Vasile a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal și i-a fost stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În temeiul art. 90 Cod Penal, executarea pedepsei cu închisoarea aplicată inculpatului, a fost suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 (patru) ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent, pe parcursul termenului de probațiune.

A fost încasat din contul lui Demian Vasile în beneficiul statului cheltuielile de judecată suportate la urmărirea penală în valoare de 448 (patru sute patruzeci și opt) lei.

Cauza a fost judecată în procedura prevăzută de articolul 364¹ Cod de procedură penală, pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, Demian Vasile, la 03.03.2019, aproximativ la orele 02:00, aflându-se în incinta disco-barului „ Eragon”, care este amplasat în s. Speia, r-nul

Anenii Noi, în rezultatul unei înțelegeri tacite cu Demian Ion urmărind scopul tulburării ordinii publice, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, cu o obrăznicie deosebită a inițiat un conflict cu Ipati Igor, demonstrându-și supremația sa fizică, l-au maltratat ambii și anume Demian Ion aplicându-i mai multe lovituri cu pumnii pe diverse părți ale corpului, iar în timp ce Ipati Igor și-a astupat capul cu mâinile pentru a nu fi lovit, Demian Vasile i-a aplicat o lovitură cu sticla în regiunea capului cauzându-i conform raportului de expertiză judiciară nr. 2019209D0026 din 27.03.2019, leziuni corporale ușoare sub formă de: două plăgi contuze în regiunea piloasă a capului, plăgi contuze în regiunea buzei inferioare, o echimoză și edem post traumatic în regiunea feței.”

Fapta constatată de prima instanță a fost calificată ca - Huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, care prin conținutul lor, se deosebesc prin obrăznicie deosebită însoțite cu aplicarea violenței asupra persoanelor, și cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale, prevăzută de art. 287 alin.(3) Cod penal.

3. *Sentința a fost atacată cu apel* de către procurorul în Procuratura raionului Anenii Noi, Roșior Elena, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței și rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care stabilindu-i lui Demian Vasile, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, și în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, a-i stabili pedeapsa penală sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani cu ispășirea pedepsei în penitenciar semiînchis.

3.1 *În motivarea cererii de apel procurorul a invocat că:*

- analizând ansamblul circumstanțelor, care caracterizează persoana inculpatului care la locul de trai este caracterizată satisfăcător, acesta se află la evidența medicului narcolog ca consumator de droguri, la momentul comiterii infracțiunii acesta era în stare de ebrietate alcoolică, de gravitatea infracțiunii săvârșite, și de impactul acesteia asupra societății și a părții vătămate, corectarea inculpatului, este posibilă cu privarea acestuia de libertate... Astfel, instanța de judecată prin aplicarea pedepsei condiționate diminuează acel factor de abținere de la comiterea unor asemenea infracțiuni de către alte persoane sau chiar de către inculpatul, Demian Vasile.

4. *Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2020* a fost admis apelul declarat de procuror, casată sentința parțial în partea pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit, pentru primă instanță, în partea respectivă: Demian Vasile, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de articolul 287 alin. (3) Cod penal, prin aplicarea prevederilor articolului 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i-

a fost stabilită pedeapsa cu închisoare la 2 (doi) ani în penitenciar de tip semiînchis și, în conformitate cu prevederile articolului 90¹ Cod penal, prima parte a pedepsei - 1 (un) an de închisoare se va executa în penitenciar, iar restul pedepsei - 1 (un) an de închisoare se va suspenda condiționat executarea cu fixarea termenului de probațiune de 2 (doi) ani, fiind obligat să nu-și schimbe domiciliul și/sau reședința fără consimțământul organului competent. Au fost menținute celelalte dispoziții ale sentinței atacate.

4.1 *Instanța de apel a statuat că*, starea de fapt și de drept constatată de prima instanță concordă cu circumstanțele stabilite și probele administrate, relevate în cuprinsul sentinței. Sentința cuprinde elementele definitorii condamnării, prevăzute de articolul 364¹ alin. (7) Cod de procedură penală.

Cu privire la pedeapsa aplicată inculpatului Demian Vasile în baza articolului 287 alin. (3) Cod penal, instanța de apel a constatat că la soluționarea chestiunii respective, prima instanță n-a acordat deplină eficiență prevederilor articolelor 7, 61, 75 și 90 Cod penal, astfel pedeapsa aplicată nu este în limitele legii.

În speță nu s-au constatat circumstanțe ce justifică suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare aplicate inculpatului Demian Vasile.

Lecturând și analizând sentința, instanța de apel a constatat că prima instanță n-a motivat soluția privind suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate inculpatului în baza articolului 90 Cod penal.

Soluția dată de prima instanță, în partea pedepsei aplicate inculpatului privind aplicarea prevederilor articolului 90 Cod penal nu conține argumente temeinice și legale, astfel este lovită de nulitate absolută.

Instanța de apel a concluzionat că în cauză nu există circumstanțe raportate la personalitatea inculpatului, ce ar justifica aplicarea pedepsei cu închisoare cu suspendarea condiționată sau aplicarea unei pedepse mai blânde decât cea prevăzută de lege.

Interpretarea judiciară a prevederilor articolului 90¹ Cod penal, care constituie sediul instituției condamnării cu suspendarea parțială a executării pedepsei, în raport cu circumstanțele cauzei și persoana inculpatului Demian Vasile, care se caracterizează satisfăcător, determină concluzia că în speță există temei legal pentru aplicarea acestora.

Instanța de apel a concluzionat că, față de inculpat este oportună și rezonabilă aplicarea pedepsei definitive în condițiile prevăzute de articolul 90¹ Cod penal, astfel încât prima parte a pedepsei – 1 (un) an închisoare urmează a fi executată real, iar restul pedepsei - 1 (un) an închisoare se va suspenda condiționat pe termenul de probațiune de 1 (un) an.

5. *Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpat*, prin care invocând incidența **pct. 10**, a dispozițiilor alin. (1), art. 427 Cod de

procedură penală a solicitat casarea deciziei în partea ce ține de individualizarea pedepsei, în temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea aplicată inculpatului să fie suspendată condiționat pe un termen de probațiune de 4 (patru) ani, cu obligarea inculpatului să nu-și schimbe domiciliul fără acordul organului competent, pe parcursul termenului de probă.

5.1 În susținerea recursului inculpatul a invocat că:

- instanța de apel contrar prevederilor legale nu a dat apreciere corespunzătoare circumstanțelor care atenuază răspunderea inculpatului, personalității acestuia, precum și posibilității aplicării art.90 Cod penal (condamnarea cu suspendarea condiționată a executării pedepsei);

- instanța de apel a indicat că Demian Vasile pentru prima dată a săvârșit o infracțiune, a recunoscut vina și s-a căit sincer, a acceptat examinarea cauzei în baza art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la etapa de urmărire penală, se caracterizează satisfăcător la locul de trai;

- conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei pe 18 iunie 2020, în lipsa inculpatului anunțat în căutare, decizia motivată fiind pronunțată la 30 iulie 2020, ora 14.00, în lipsa inculpatului și a avocatului. Hotărârea expediată în adresa inculpatului nu a fost recepționată de către ultimul. Inculpatul Demian Vasile la data de 06.01.2020 a ieșit din Republica Moldova prin punctul de control Leușeni și până în prezent nu a revenit în țară. Din motivul enunțat nu și-a exercitat dreptul procesual de a contesta Decizia Curții de Apel Chișinău pronunțată la data de 18 iunie 2020 cu recurs în termen de 30 zile;

- lipsa participării recurentului la cercetarea judecătorească și dezbateri judiciare în instanța de apel se datorează că până la începerea cercetărilor judecătorești în instanța de apel a plecat la muncă peste hotare, afirmații care se confirmă cu răspunsul Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, iar cu decizia instanței de apel prin intermediul apărătorului împuternicit cu mandatul din 04 ianuarie 2021 a luat cunoștință la data de 15 ianuarie 2021, fapt care se probează cu mențiunea executată în dosarul penal care se păstrează în arhiva Judecătoriei Anenii Noi. Consideră că, omiterea termenului de declarare a recursului împotriva Deciziei Curții de Apel din 18 iunie 2020 are un caracter întemeiat.

6. În temeiul art. 431 alin. (1), pct. 1¹ Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință pe marginea recursului declarat, pledând pentru netemeinicia recursului ca inadmisibil fiind declarata peste termen.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul Penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele

considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei pe **18 iunie 2020** în lipsa inculpatului, cu prezența procurorului și avocatului inculpatului - Potereanu Dina.

Decizia motivată a fost pronunțată la **30 iulie 2020**, în prezența procurorului, avocatului inculpatului - Potereanu Dina și în lipsa inculpatului, iar potrivit scrisorii din 05 august 2020, se atestă că avocatului inculpatului - Potereanu Dina și inculpatului le-a fost expediată copia deciziei motivate (f.d. 175).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la **30 iulie 2020**, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de **31 august 2020**.

Totodată, Colegiul Penal reține netemeinicia argumentelor apărării precum că, judecarea cauzei a avut loc în lipsa inculpatului. Potrivit materialelor dosarului, din motivul eschivării de la participarea în ședințele de judecată, inculpatul a fost anunțat în căutare, judecarea apelului fiind dispusă cu participarea apărătorului, procurorului, care au acceptat finisarea examinării cauzei în lipsa inculpatului, în condițiile art.321 din Codul de procedură penală. Aceste împrejurări, nu pot constitui temeiuri incontestabile, pentru a constata faptul afectării drepturilor inculpatului în cadrul procesului de judecată.

În continuare, Colegiul Penal menționează că, inculpatul Demian Vasile a declarat împotriva deciziei adoptate recurs ordinar, înregistrat la Curtea Supremă de Justiție cu nr. 01-430/21 la **15 februarie 2021**.

Așadar, în cauza deferită judecării Colegiul Penal specifică faptul că pentru inculpatul Demian Vasile termenul de atac prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală, se calculează începând cu data de *02 august 2020*, adică a doua zi după pronunțarea deciziei motivate, ținând cont de dispozițiile art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală și expiră la sfârșitul zilei de *31 august 2020*.

Prin urmare, recursul inculpatului Demian Vasile declarat la *15 februarie 2021* nu se încadrează în termenul limită prevăzut de art. 422 Cod de procedură penală.

Colegiul Penal reține că, art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nici o altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate.

În conformitate cu art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut și are un caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Este de menționat că, o astfel de soluție este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului/recursului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomariov vs Ucraina (03 aprilie 2008) Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe noi descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De asemenea, Colegiul Penal reține și jurisprudența CtEDO în hotărârea pronunțată în cauza Bodiu vs. Republica Moldova din 18 iunie 2019 (cererea nr. 7516/10), în care Curtea a statuat că admiterea cererii de recurs după o perioadă de timp considerabilă și în absența oricărei explicații plauzibile cu privire la motivul pentru care partea s-a aflat în imposibilitate de a se adresa

mai devreme, s-a soldat cu ignorarea unui întreg proces judiciar, și în consecință s-a constatat încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6§1 CEDO.

Prin urmare, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce recursul ordinar al inculpatului Demian Vasile este declarat peste termen, urmează a fi dispusă inadmisibilitatea acestuia.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 iunie 2020, în cauza penală în privința lui *Demian Vasile*, deoarece recursul este declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată este pronunțată la **22 iulie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana